

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

VII. De Institutione Hæredum, Falcidia, Trebellianica, & Successionibus ab intestato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

peritur specialis ratio, quæ non reperitur in principali, propter quam illud corrumpente principali sustineatur: prout in proposito est favor religionis, atque remedium animæ Defuncti.

Fideicom-
missum,

68. CONCL. III. *Fideicommissum* dicitur illud relictum, quod fidei committitur hæredis, ab eo dandum alicui alteri. Sic fit, cum Testator dicit: Hæres, fidei tuæ committo, ut post aditam hæreditatem ex ea tantam, aut tantam partem, vel hoc aut illud prædium, huic contignes; idque vel statim, vel post mortem tuam, &c. Porro hæres sic fideicommissis gravatus, appellatur *Fideicommissarius*. Quoad alia verò de fideicommissis eodem ferme modo est discurrendum, sicuti de Legatis; nam, ut *L. 1. ff. de Legatis 1.*, habetur *Per omnia ex æquata sunt legata fideicommissis.*

Ex æquatur
Legato,

QUÆSTIO VII.

De Institutione Hæredum, Falcidia, Trebellianica, & Successionibus ab intestato.

Hæres ne-
cessarius, &
non neces-
sarius, qui?

69. **A**Dvertendum, quòd hæres alius sit necessarius, alius non necessarius. *Hæres necessarius* dicitur, quem Testator in portione legitima instituere cogitur, nisi iustam exheredandi causam habeat. Tales hæredes necessarij sunt Descendentes in linea recta, nempe Filij, Filixque, Nepotes, Pronepotes, ex legitimo Matrimonio procreati. His autem deficientibus hæredes necessarij sunt Ascendentes in linea recta, nempe Pater, Mater, Avus, Avia; ita tamen, ut, si adsint Descendentes seu Liberi, nihil de jure debeat Ascendentibus pro legitima, *text. clar. Auth. de Hæredibus ab intestato. §. 1. Collat. 9. Hæredes non necessarij* sunt reliqui omnes præter enumeratos; sive, qui Testatori non sunt conjuncti in linea recta. Unde sequitur, quòd Prater aut Soror de jure non sit obligatus ad instituendum pro hærede suos Fratres, aut Sorores, eorumve Filios, neque ad relinquendum eisdem Legitimam: quod à fortiori extendes ad cæteros Consanguineos, vel Affines. Hoc prænotato, sic

Hæredis in-
stitutio est
fundamen-
tum totius
Testamenti.

70. CONCL. I. Institutio hæredis est veluti caput, atque fundamentum totius Testamenti. Ita habetur in Jure Civili varijs in locis; ut *§. Ante hæredis. Instit. de Legatis. & l. Proximè. ff. De ijs, quæ in testam. debentur, & alibi.* Hinc non valet Testamentum, præsertim ad causas profanas (nam de Testamentis ad causas pias, utpote in quibus sufficiunt solemnitates Juris natura-

Quest. VIII. De Institutione Hæredum, Falcidia, Trebellian. &c 491
turalis, Lessius lib. 2. de just. & jure, cap. 19. n. 8. citans Julium Clarum,
tenet oppositum) in quo nemo hæres instituitur; quamvis secus
sit dicendum de Codicillo.

71. CONCL. II. Omnes homines, non tantum singuli ac
privati, sed etiam Communitates, Monasteria & Collegia, hæ-
redes institui possunt, nisi specialiter à Jure prohibeatur. Ita com-
munis.

Qui possint
institui
Hæredes?

72. Porro præter alios, qui de Jure communi ob certas cau-
sas, vel delicta, prohibentur hæredes institui, de quibus Juristæ, vi
sua Regulæ, ac Professionis, non possunt institui hæredes in Testa-
mento Fratres Minores de Observantia, atque Capucini, adeo
ut nec eorum Monasteria in communi valeant institui; prout de-
claravit Clemens V. in Clem. Exivi. de Verborum significationibus. Quo
tamen non obitante, consideratis eorum necessitatibus, certis que
moderatim observatis, potest eisdem quidpiam in Testamen-
to relinqui per modum Legati, uti declaravit Nicolaus III. c. Ex-
ijt. de Verb. signif. in 6. Dummodò non dimittatur eis valor ipsius
hæreditatis, vel tanta ejus pars quasi sub modo & forma Legati,
quod præsumi posset hoc in fraudem fieri; prout limitat cit. Cle-
mens V.

Quid de FF.
Minoribus
de Obser-
vantia, &
Capucinis?

73. CONCL. III. Hæredibus necessarijs debet in Testamen-
to relinqui portio legitima, & quidem titulo honorabili Institu-
tionis, sive jure hæreditario, atque sine ullo appposito gravami-
ne: adeo quidem, ut alioquin talia gravamina habeantur pro
non apposis; vel hæredibus necessarijs competat actio ad pe-
tendum complementum legitimæ, si in minori quantitate,
quam legitimam portione, hæredes instituantur; vel ad omnino
rescindendum Testamentum, si nullam appositam justam causam ex-
hæredandi penitus fuerunt præteriti, ac nihil ipsis jure Institu-
tionis relictum. Ita habetur tum in Jure Civili, Auth. Ut cum de
appellatione. §. Aliud quoque. Collat. 8. cum concordantijs, quas citat
Layman lib. 3. tract. 5. cap. 5. num. 11. tum in Jure Canonico c.
Raynarius, de Testam. ubi dicitur, quod Legitima portio est debita jure
nature.

Hæredibus
necessarijs
debet relin-
qui Legiti-
ma, & quæ
modò?

74. Circa quod notandum, quod legitima portio Descen-
dentium sit triens (id est, tertia pars totius hæreditatis) si non
sint plures Liberi, quam quatuor: semis autem (sive media pars
totius substantiæ) si sunt plures Liberi, quam quatuor. Loquen-
do verò de Ascendentibus, legitima Ascendentium semper est
triens, sive tertia pars totius hæreditatis. Ubi per hanc intelli-
gitur

Legitima
portio, quæ?

gitur tota ea substantia, quæ solutis omnibus debitis, atque funeralibus pro Defuncto peragendis, post mortem Testatoris remanet.

Ea non habet locum in Regnis, Ducatibus, &c.

75. Veruntamen ea, quæ nunc dicta sunt de portione legitima Liberis danda, locum duntaxat habent in bonis privatis, non item in Regnis, Ducatibus, & Comitatus Magnatum: talia enim bona in plerisque Provinciis ad Primogenitum pertinent, assignatâ tamen alijs Liberis sufficienti sustentatione, pro conferenda dignitate status & familiæ suæ.

Hæredi non necessario instituto, quantum relinquitur?

76. CONCL. IV. Quod si in Testamento instituat hæres non necessarius, debet ei saltem quarta pars totius hæreditatis seu substantiæ libera remanere, ut sic onera hæreditaria sustinere valeat: alioquin si tam multa à Testatore facta sint legata, vel donationes mortis causâ, ut hæredi non remaneat quarta pars totius hæreditatis, licebit eidem detrahere Falcidiam; aut si gravetur tam magnis multisque Fideicommissis, ut eidem non remaneat quarta pars totius hæreditatis libera, detrahet Trebellianicam. Ita habetur in Jure Civili varijs in locis, ut L. 1. & seqq. ff. ad Legem Falcidiam, & toto tit. ff. ad S.C. Trebellianum, cum concordantijs.

Falcidia, quid?

77. Porro per Falcidiam intelligitur quarta pars omnium bonorum, quæ adierant tempore mortis Testatoris, deducto tamen prius ære alieno, atque expensis funerum, quam licet detrahere hæredibus institutis (servatâ tamen proportione) à singulis legatis, si tam multa sunt legata, ut dicta quarta pars eisdem non remaneat libera, donec ista compleatur. Et hujusmodi quarta pars appellatur Falcidia, à suo auctore Falcidio Tribuno plebis, qui primus legem tulit (quæ ex suo nomine Lex Falcidia nuncupatur) ut quarta pars semper superesset ac remaneret hæredibus in Testamento institutis.

Et unde sic dicta?

Trebellianica, quid?

78. Trebellianica fermè coincidit cum Falcidia, nisi quod hæc respiciat Legata, illa verò Fideicommissa, à quibus detrahitur. Siquidem Trebellianica detrahitur à Fideicommissis, si tam multa, vel gravia facta sint à Testatore, ut hæredibus non remaneat quarta pars omnium bonorum, post debitorum, ac funeralium solutionem restantium libera, & absque ullo onere, donec dicta quarta pars remaneat libera hæredibus institutis. Et dicitur Trebellianica, à suo auctore Trebellio Consule, à quo Senatus Consultum Trebellianum prodijt, hoc ipsum disponens.

79. Quæ

79. Quæres, an sit obligatio aliqua faciendi Testamentum? An sit obligatio faciendi Testamentum?
Resp. breviter, neminem quidem in Foro conscientia per se obligatum esse ad condendum Testamentum, sed interdum per accidens talem adesse obligationem, ne alioquin lites, aut alia incommoda oriantur. Layman lib. 3. tract. 5. cap. 3. num. 10. & alij.

80. CONCL. V. Quando nullum omnino factum est Testamentum, aut illud ex quodam defectu irritum fuit, & cassatum, tunc tali Defuncto succedunt Hæredes ab intestato; id est, illi, qui secundum Jura succedunt, quando nullum factum est Testamentum. Ita communis, & patet ex utroque Jure. Heredes ab intestato, qui, & quando succedunt?

81. Diversi autem sunt ordines Succedentium ab intestato, quorum prior semper posteriorem excludit. Primus est Descendentium, seu Liberorum. Quod si verò unus ex Liberis defunctus sit, & reliquerit Nepotes, tunc hi personam patris representant, & in ejus locum succedunt; ac proinde in divisione hæreditatis cum Patruo suo, aut filiis ejus, succedunt non in capita, sed in stirpes. §. Cum filius. Instit. de Hæreditatibus qua ab intestato, &c. & alibi. Secundus ordo est Ascendentium, seu Parentum (cum quibus tamen simul vocantur, seu ad hæreditatem admittuntur, fratres & sorores duplicis vinculi; hoc est, ex eodem patre & matre cum defuncto geniti: Authent. De hæredibus ab intestato, Collat. 9.) & amplius non extantibus Parentibus Avorum; Tertius est Collateralium, id est, Fratrum Sororumque; & hisce deficientibus aliorum Consanguineorum propinquiorum. Et quartus, Conjugum inter se. Ordines succedentium ab intestato, qui?

82. Tandem his omnibus deficientibus succedit Fiscus: quamvis nonnulli meritò non computent Fiscum inter ordines succedendi ab intestato, eò quòd cæteris deficientibus capiatur bona, non jure successionis hæreditaria, sed potiùs jure Regalium tanquam vacantia. Sed de hoc plura Jurista. Fiscus, an computandus inter ordines succedendi ab intestato?

